

**REKENKAMERCOMMISSIE
HILLEGOM, LISSE EN NOORDWIJKERHOUT**

**JAARVERSLAG
2013**

februari 2014

INHOUD

I	De rekenkamercommissie Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout	3
	Leren voor de toekomst Samenstelling rekenkamercommissie	
II	Rapporten 2013	3
	Weerstandsvermogen Subsidies Collegeonderzoek ex artikel 2013a Gemeentewet Uniformiteit in Maatwerk, onderzoek naar de uitbesteding van gemeentelijke diensten Aan afval-en groenbedrijf De Meerlanden	
III	Rekenkamerbrief toegankelijkheid openbare gebouwen	4
IV	In 2013 gestart onderzoek	5
	Regionaal Investeringsfonds	
V	Overige activiteiten	5
	Nazorgtrajecten Goudvink Interne evaluatie Deelname afstemmingsoverleggen Gesprekken met burgemeester, griffier en gemeentesecretaris Contact met fractievoorzitters Bijeenkomsten met andere rekenkamer(commissie)s Externe communicatie	
VI	Financiën	7
	Budgettair kader 2013 Uitgaven 2013	
	Bijlage 1	Weerstandsvermogen
	Bijlage 2	Subsidiebeleid
	Bijlage 3	Quick scan collegeonderzoeken
	Bijlage 4	Uniformiteit in maatwerk
	Bijlage 5	Reacties colleges in nazorgtraject rapport bezoldiging en declaratiegedrag bestuurders en hogere ambtenaren
	Bijlage 6	Rapporten van de rekenkamercommissie

I. De rekenkamercommissie Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout

Leren voor de toekomst

De rekenkamercommissie Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout toetst het door de gemeentebesturen van Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout gevoerde beleid en beheer op rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid. Daarvoor doet zij onderzoek. Het doel van de onderzoeken is om inzicht te bieden in de prestaties van de gemeenten als geheel, zodat zij in de toekomst effectiever en efficiënter kunnen werken. Leren voor de toekomst staat daarbij voorop.

De rekenkamercommissie verricht haar werkzaamheden binnen de kaders van de verordening Rekenkamercommissie Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout en volgens een door haar vastgesteld onderzoeksprotocol.

Samenstelling rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie bestaat uit een externe voorzitter, een extern lid en drie raadsleden. De drie gemeenteraden benoemen elk een raadslid uit hun midden. Elk raadslid heeft een plaatsvervanger. De raadsleden worden voor een periode gelijk aan de zittingsduur van de raad benoemd. De externe leden worden voor vier jaar door de raden benoemd. De commissie wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris.

De rekenkamercommissie was op 31 december 2013 als volgt samengesteld:

voorzitter: de heer drs. P.A.M. van der Velde (extern, herbenoemd juli 2011)

leden : de heer drs. W.F.A. Eiselin (extern, herbenoemd juli 2011)

de heer W. de Bock (raadslid Hillegom)

de heer B.A. van Santen (raadslid Lisse)

de heer J.J.J. Beugelsdijk (raadslid Noordwijkerhout)

plaatsvervangers:

de heer Th. Adamse (raadslid Hillegom)

mevrouw V.V. Tsjebanova (raadslid Lisse)

de heer B. Gotink (raadslid Noordwijkerhout)

ambtelijk secretaris: mevrouw drs. T.C. van Wijck-Stolk

plaatsvervanger : de heer drs. J. Jaspers

Vergaderingen van de rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie kwam in 2013 negen keer bij elkaar. De vergaderingen vonden beurtelings plaats in de gemeentehuizen van Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout.

II. Rapporten 2013

In 2013 heeft de rekenkamercommissie over de volgende onderwerpen aan de raden gerapporteerd:

- weerstandvermogen van de gemeenten Hillegom en Lisse (quick scan, februari 2013)
- subsidiebeleid in de gemeenten Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout (maart 2013)
- uitvoering van collegeonderzoeken ex artikel 213a in Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout (quick scan, mei 2013)
- uitbesteding van de gemeentelijke diensten aan afval- en groenbedrijf De Meerlanden in Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout (Uniformiteit in Maatwerk, oktober 2013)

Hieronder wordt kort op deze onderzoeken ingegaan.

Weerstandsvermogen

In juli 2012 startte de rekenkamercommissie een onderzoek in de vorm van een quick scan naar het weerstandsvermogen van de gemeenten Hillegom en Lisse. Dit onderzoek werd bekostigd uit het extra budget dat de gemeenteraden van Hillegom en Lisse jaarlijks ter beschikking stellen.

Het doel van het onderzoek was om inzicht te verschaffen in het beleid van de gemeenten ten aanzien van het weerstandsvermogen, afgezet tegen de norm, die aangeeft hoe het weerstandsvermogen berekend zou moeten worden. Deze quick scan werd onder verantwoordelijkheid van de rekenkamercommissie uitgevoerd door onderzoekers van Ernst & Young. De aanbevelingen uit de rapportages en de besluitvorming door de raden is opgenomen in bijlage 1 bij dit jaarverslag.

Subsidies

Het onderzoek naar het subsidiebeleid bij de gemeenten Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout werd in maart 2012 gestart. Het doel van dit onderzoek was om een beeld te krijgen van de omvang van de subsidiëring door de gemeenten en de oogmerken hiervan, na te gaan in welke mate de drie gemeenten hierin verschillen en op welke punten de gemeenten van elkaar kunnen leren. Daarnaast ging de rekenkamercommissie na of de subsidieverlening rechtmatig, doeltreffend en doelmatig is. Het onderzoek is onder verantwoordelijkheid van de rekenkamercommissie uitgevoerd door onderzoekers van Pro Facto.

De aanbevelingen uit de rapportages en de besluitvorming door de raden is opgenomen in bijlage 2 bij dit jaarverslag.

Collegeonderzoek ex artikel 213a Gemeentewet

In november 2012 startte de rekenkamercommissie een onderzoek in de vorm van een quick scan naar de collegeonderzoeken ex artikel 213a. De rekenkamercommissie wilde met deze quick scan het belang van intern onderzoek door het college onder de aandacht brengen van de raden. Uit vooronderzoek bleek dat de drie gemeenten al enige tijd geen uitvoering geven aan het wettelijke voorschrift om collegeonderzoeken uit te voeren. De rekenkamercommissie onderzocht de achtergronden hiervan. Het onderzoek werd in samenwerking met de rekenkamercommissie uitgevoerd door een onderzoeker van Necker van Naem. De aanbevelingen en de besluitvorming door de raden treft u aan in bijlage 3.

Uniformiteit in Maatwerk, onderzoek naar de uitbesteding van gemeentelijke diensten aan afval-en groenbedrijf De Meerlanden

Samen met de rekenkamercommissies van Bloemendaal, Heemstede en Haarlemmerliede en Spaarnwoude deed de rekenkamercommissie in 2013 onderzoek naar de uitbesteding van gemeentelijke diensten aan afval- en groenbedrijf De Meerlanden. De centrale vraag in dit onderzoek was of de uitbesteding het beoogde resultaat heeft opgeleverd. De rapportage bestaat uit een algemeen deel, waarin de resultaten van het onderzoek voor de zes gemeenten worden gegeven en een specifiek deel per gemeente. Voor de aanbevelingen en de besluitvorming zie bijlage 4.

III. Rekenkamerbrief toegankelijkheid openbare gebouwen

Naar aanleiding van het gesprek dat de rekenkamercommissie in mei voerde met de fractievoorzitters van Hillegom kreeg zij het verzoek om een onderzoek naar de toegankelijkheid van openbare gebouwen op te nemen op de groslijst van mogelijke onderzoeksonderwerpen. De rekenkamercommissie ging vervolgens na of dit een geschikt

onderzoeksonderwerp zou kunnen zijn voor het jaarlijks te verrichten extra onderzoek voor Hillegom en Lisse. Naar voren kwam dat de gemeente Lisse in 2012 een onderzoek naar de toegankelijkheid van openbare gebouwen heeft uitgevoerd. In Hillegom bleek er geen specifiek beleid op dit gebied te zijn. Wegens het ontbreken van beleid is een rekenkameronderzoek (nog) niet dienstig. De rekenkamercommissie adviseerde daarom de raad van Hillegom - middels een rekenkamerbrief - om het college te verzoeken om met gebruikmaking van de in Lisse opgedane ervaring onderzoek te starten. Inmiddels heeft de raad van Hillegom een motie met een dergelijke strekking aangenomen.

IV. In 2013 gestart onderzoek

Regionaal Investeringsfonds

In januari 2013 is de rekenkamercommissie samen met een aantal rekenkamer(commissie)s uit de regio Holland Rijnland een onderzoek gestart met als centrale vraag in hoeverre Holland Rijnland doelmatig en doeltreffend uitvoering geeft aan zijn taken rond het Regionaal Investeringsfonds (RIF). Onderdeel van het onderzoek is het verkrijgen van inzicht in de bestedingen van het RIF en de mogelijkheden, die gemeenteraden hebben voor sturing en controle. Naar verwachting wordt het rapport in het eerste kwartaal van 2014 aan de raden aangeboden.

V. Overige activiteiten

Nazorgtrajecten

In een nazorgtraject gaat de rekenkamercommissie na wat de stand van zaken is van de uitvoering van de besluiten, die de raden naar aanleiding van een rapport van de rekenkamercommissie, hebben genomen. De rekenkamercommissie doet deze nazorgtrajecten bij de gemeenten Hillegom en Noordwijkerhout. In Lisse hebben raad en college afgesproken om één keer in de twee jaar via het college verslag te doen aan de raad en rekenkamercommissie over de voortgang van de uitvoering van de raadsbesluiten. Dit verslag zou – volgens de afspraken - in 2013 worden gegeven. Uit navraag is het de rekenkamercommissie gebleken dat dit traject enige vertraging heeft opgelopen.

In 2014 rondde de rekenkamercommissie een viertal nazorgtrajecten af. Het ging hierbij om de besluitvorming naar aanleiding van de rapporten over “de oorzaken en gevolgen van vertraging bij grote projecten”, “de methodiek onderhoudsplannen gemeentelijke eigendommen”, “de behandeling van bezwaarschriften” en “bezoldiging en declaratiegedrag van het bestuur en hogere ambtenaren”.

Voor de eerste drie rapporten heeft de rekenkamercommissie met tevredenheid kennis genomen van de reacties van de colleges.

Naar aanleiding van het nazorgtraject “**bezoldiging en declaratiegedrag van het bestuur en hogere ambtenaren**” brengt de rekenkamercommissie het volgende onder de aandacht. In 2010 besloten de raden van Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout om de aanbevelingen, die voortvloeiden uit het rapport van de rekenkamercommissie over te nemen. De raden droegen daarbij de colleges op om deze aanbevelingen uit te voeren.

In het nazorgtraject kwam naar voren dat de volgende aanbeveling door geen van de drie colleges is uitgevoerd:

De regels betreffende de ambtstoelage voor de burgemeester, die vastgelegd zijn door de minister van Binnenlandse Zaken zijn niet duidelijk en daardoor onvoldoende toetsbaar. Dit geeft afbreukrisico zowel voor het ambt, als de persoon van de burgemeester. De rekenkamercommissie doet de aanbeveling om de onduidelijkheden voor de ambtstoelage van de burgemeester voor te leggen aan de minister van Binnenlandse Zaken.

Ook de aanbeveling “om tot nadere kaderstelling te komen voor het toekennen van netto-vergoedingen en toekomstige arbeidsvoorwaarden aan directeuren van gemeenschappelijke regelingen” heeft niet tot het gewenste effect geleid.

De reactie van het college van Noordwijkerhout op de specifiek voor Noordwijkerhout geldende aanbeveling om “ een nadere uitspraak te doen of er naar uw oordeel voldoende functiegerichte omstandigheden zijn aan te wijzen in de functies van gemeentesecretaris en afdelingshoofden om de aan hen toegekende vergoedingen te motiveren” bracht de rekenkamercommissie tot de constatering dat met het verstrekken van de netto-vergoeding aan de gemeentesecretaris en afdelingshoofden geen ander doel wordt gediend dan het onttrekken aan belastingheffing van een vergoeding voor arbeid. In tweede instantie kreeg de rekenkamercommissie de beschikking over een tweetal brieven van de Belastingdienst uit 1995 en 1996 waaruit blijkt dat de Belastingdienst akkoord is gegaan met het verstrekken van een onbelaste onkostenvergoeding door de gemeente Noordwijkerhout aan de sectorhoofden van f 250,- en een jaarlijkse indexering van deze onkostenvergoedingen met het algemene prijsindexcijfer.

De reacties van de drie colleges in het kader van het nazorgtraject zijn als bijlage bij dit jaarverslag gevoegd.

Goudvink

De Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK) reikt jaarlijks een prijs uit voor het beste rekenkamerrapport, de zogenaamde Goudvink. Doel van deze verkiezing is om rekenkamer(commissie)s te stimuleren en te inspireren om de doorwerking van hun onderzoeken te vergroten.

De rekenkamercommissie heeft met de inzending van haar in 2012 uitgebrachte rapport over de schuldhelpverlening meegedongen naar de Goudvink. De rekenkamercommissie viel niet in de prijzen maar in het beoordelingsrapport werd het rapport over schuldhelpverlening gewaardeerd met een totaalscore van ++ oftewel goed.

Interne evaluatie

Afgeronde onderzoeken

De rekenkamercommissie heeft het verloop van de onderzoeken “subsidies”, “weerstandsvormen” en de quick scan naar “collegeonderzoeken” intern geëvalueerd. Bij volgende onderzoeken wordt gebruik gemaakt van de uit deze evaluaties voortgekomen punten van verbetering.

Deelname afstemmingsoverleggen

College-onderzoeken ex artikel 213a

In artikel 213a van de Gemeentewet is vastgelegd dat het college de rekenkamercommissie tijdig op de hoogte brengt van onderzoeken die hij instelt. Daarnaast dient het college de rekenkamercommissie een afschrift te zenden van het verslag van de resultaten van de onderzoeken.

Accountantscontrole

In de controleverordening ex artikel 213 van de Gemeentewet is opgenomen dat de rekenkamercommissie betrokken wordt bij de afstemming met betrekking tot de accountantscontrole.

Gesprekken met burgemeester, griffier en gemeentesecretaris

In oktober 2013 hebben de voorzitter en secretaris gesproken met burgemeester, griffier en gemeentesecretaris van de gemeente Lisse.

Contact met de fractievoorzitters

In mei 2013 sprak de rekenkamercommissie met de fractievoorzitters van de gemeenteraad van Hillegom. In juni werd gesproken met het Presidium van Lisse. In oktober was de rekenkamercommissie te gast bij de fractievoorzitters van Noordwijkerhout.

Bijeenkomsten met andere rekenkamer(s)commissies

Regiobijeenkomsten Rekenkamers en Rekenkamercommissies Holland Rijnland

De regiobijeenkomst van 24 april werd door de rekenkamercommissie georganiseerd en vond plaats in het gemeentehuis van Noordwijkerhout. Op 25 september werd de regiobijeenkomst te Noordwijk bijgewoond.

Op 17 september was er een (kennismakings)gesprek met de rekenkamercommissie van Teylingen en de Rekenkamer Noordwijk. De deelnemers aan het gesprek spraken de intentie uit om daar waar mogelijk gezamenlijk onderzoek uit te voeren.

Ledenvergaderingen van de Nederlandse Vereniging voor Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVR)

De ledenvergaderingen van de Nederlandse Vereniging voor Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVR) op 19 april en 25 september zijn door een lid van de rekenkamercommissie bijgewoond.

Externe communicatie

Bij de start van een onderzoek verstuurt de rekenkamercommissie persberichten. Dit gebeurt ook wanneer een rapport aan de raden wordt aangeboden.

Rapporten, jaarverslagen en jaarplannen van de rekenkamercommissie zijn te raadplegen via de gemeentelijke websites.

VI. Financiën

Budgettair kader 2013

In 2011 besloten de raden in het kader van een bezuinigingsronde te korten op het onderzoeksbudget voor de rekenkamercommissie. De samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeenten Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout werd op het punt van het budget aangepast. Afsproken is dat de gemeenten Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout met ingang van 2012 jaarlijks een bedrag van € 0,61 per inwoner beschikbaar stellen. Daarnaast dragen de gemeenten Hillegom en Lisse een bedrag van € 0,28 per inwoner bij voor extra onderzoeken.

De rekenkamercommissie had naast bovengenoemd budget in 2013 de beschikking over een bedrag van € 7000,- . Dit bedrag was bestemd voor het uitvoeren van de quick scan naar de collegeonderzoeken en werd overgeheveld vanuit het onderzoeksbudget voor 2012.

Uitgaven 2013

Het beschikbare budget voor de rekenkamercommissie bedroeg in 2013 € 48 136,- plus € 7000,-.

	Bijdrage gemeenten 2013	Begroting 2013	Werkelijke uitgaven 2013
Totale bijdrage van de gemeenten Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout	€ 48 136,-		
Overgeheveld budget 2012 bestemd voor quick scan collegeonderzoeken	€ 7 000,-		
Vergoedingen externe leden		€10 500,-	€ 10 745,-
Onkosten/reiskosten/representatie		€ 1 000,-	€ 125,-
Abonnementen/lidmaatschappen		€ 750,-	€ 550,-
Deskundigheidsbevordering		€ 750,-	€ 195,-
Onderzoeken		€ 42 136,-	€ 26 855,-
totaal	€ 55 136,-	€ 55 136,-	€ 38 470,-

Toelichting

Het beschikbare budget voor het extra onderzoek voor Hillegom en Lisse ter grootte van € 8750,- is bijgeraamd voor 2014. De rekenkamercommissie besteedt dit bedrag in 2014 aan een onderzoek naar de afvalstoffenheffing bij de gemeenten Hillegom en Lisse.

De kosten voor ambtelijke ondersteuning van 10 uur per week vallen buiten het budget van de rekenkamercommissie. De drie gemeenten dragen hierin naar rato van het aantal inwoners bij.

Bijlage 1 WEERSTANDSVERMOGEN

Besluitvorming onderzoek weerstandsvermogen

<p>Hillegom</p> <p>Raadsinformatieavond 11 april 2013</p>	<p>Op 11 april is het rapport besproken. Naar aanleiding daarvan is het raadsvoorstel op een aantal punten aangepast. Vervolgens is conform het raadsvoorstel besloten op 27 juni 2013.</p>
<p>Lisse</p> <p>Toelichting door rekenkamercommissie tijdens Commissie Maatschappij & Financiën 17 april 2013. Op agenda commissie M&F 19 juni – niet inhoudelijk besproken- 4 september nogmaals in commissie M&F.</p>	<p>Op 12 september is het raadsvoorstel geamendeerd aangenomen. Aanbeveling 3 en aanbeveling 11 zijn niet door de raad overgenomen.</p>

Aanbevelingen rapport Weerstandsvermogen HILLEGOM

	Aanbeveling rekenkamercommissie	Reactie en actie college	Raadsvoorstel rekenkamercommissie
<i>Het beleid inzake het weerstandsvermogen</i>			
1.	<p>Wij bevelen aan om het beleid rond risicomanagement in een kaderstellende nota ‘weerstandsvermogen en risicomanagement’ vast te stellen in samenhang met de verplichte paragraaf.</p> <p>Zolang er nog geen kaderstellende nota is opgesteld, verdient het aanbeveling om dit in ieder geval invulling te geven in de paragraaf weerstandsvermogen van de afzonderlijke P&C producties.</p>	<p>De financiële verordening (artikel 212 GW) wordt in 2013 geactualiseerd. De raad is hierover geïnformeerd in de brief van 8 november 2012. In de financiële verordening wordt de afweging gemaakt het beleid over het weerstandsvermogen te beschrijven in een aparte nota of jaarlijks te actualiseren en kort en bondig op te nemen in de programmabegroting. Onze voorkeur gaat uit naar het laatste.</p>	<p>De rekenkamercommissie stelt voor de financiële verordening in 2013 te actualiseren. Daarbij wordt een afweging gemaakt het beleid m.b.t. het weerstandsvermogen te beschrijven in een aparte nota of jaarlijks te actualiseren en op te nemen in de programmabegroting.</p>
<i>De uitvoering van het beleid</i>			
2.	<p>Wij bevelen aan om alle geïdentificeerde risico's met bijbehorende beheersmaatregelen in de paragraaf weerstandsvermogen te kwantificeren, zodat een juiste berekening van het weerstandsvermogen gemaakt kan worden.</p>	<p>Indien risico's op enige wijze te kwantificeren zijn, wordt het bedrag meegenomen in de berekening van het weerstandsvermogen.</p>	<p>De rekenkamercommissie stelt voor aanbeveling 2 uit het rapport over te nemen.</p>
3.	<p>Wij bevelen aan om te inventariseren welke bestemmingsreserves kunnen worden toegerekend aan de weerstandscapaciteit. Wij</p>	<p>Wij kiezen ervoor een bestemmingsreserve niet toe te rekenen aan de weerstandscapaciteit, tenzij de raad besluit de bestemming van de</p>	<p>De rekenkamercommissie stelt voor de reactie van het college op aanbeveling 3 over te nemen.</p>

	adviseren om de bekleemde bestemmingsreserves, zoals de egaliseringsreserves, niet toe te rekenen aan de weerstandscapaciteit.	reserve los te laten. Door toerekening van de bestemmingsreserve aan de weerstandscapaciteit wordt het weerstandsvermogen overigens nog groter.	
4.	Wij bevelen aan om per geïdentificeerd risico aan te geven hoe groot het risico is, welke beheersmaatregelen getroffen zijn en wat het resterende risico is (na het treffen van de beheersmaatregelen).	Indien een risico op enige wijze te kwantificeren is, wordt het bedrag meegenomen in de berekening van het weerstandsvermogen. Waar mogelijk worden de beheersmaatregelen opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen.	De rekenkamercommissie stelt voor de reactie van het college op aanbeveling 4 over te nemen.
Grondexploitatie			
5.	De raad ontvangt periodiek informatie omtrent de grondexploitatie, onder andere via de kwartaalrapportages. In deze rapportages wordt echter geen risicoparagraaf opgenomen. Wij bevelen aan om in de kwartaalrapportages ook een risicoparagraaf op te nemen.	Wij zijn van mening dat er in de kwartaalrapportages voldoende aandacht is voor risico's. Een aparte risicoparagraaf achten wij niet nodig.	De rekenkamercommissie stelt voor de reactie van het college op aanbeveling 5 over te nemen.
Decentralisatie			
6.	Wij bevelen aan de risico's inzake de decentralisatie voor zover als dat mogelijk is te kwantificeren en op te nemen in de paragraaf weerstandsvermogen.	Het is voornamelijk niet duidelijk of ook kleinere gemeenten als Hillegom geconfronteerd worden met decentralisatie. Bovendien is het gezien de huidige situatie m.b.t. de decentralisatie niet mogelijk om de risico's te kwantificeren.	De rekenkamercommissie stelt voor de reactie van het college op aanbeveling 6 over te nemen.
Achterstallig onderhoud			
7.	Wij bevelen aan om in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen een overzicht op te nemen met daarin opgenomen alle beheerplannen met de status van deze plannen.	Met ingang van de programmarekening 2012 nemen wij een standaard informatietabel op in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.	De rekenkamercommissie stelt voor aanbeveling 7 uit het rapport over te nemen.
8.	Wij bevelen aan om de risico's inzake het achterstallig onderhoud in kaart te brengen en op te nemen in de paragraaf weerstandsvermogen.	Indien risico's op enige wijze te kwantificeren zijn, wordt het bedrag meegenomen in de berekening van het weerstandsvermogen.	De rekenkamercommissie stelt voor de reactie van het college op aanbeveling 8 over te nemen.
Overige bevindingen			
9.	Wij bevelen aan om de P&C cyclus en de administratie dusdanig in te richten en te waarborgen dat de budgetrapportages periodiek actueel zijn. Dit vraagt specifieke aandacht voor organisatie, processen, instrumentarium, rollen en gedrag, en een adequaat	Budgetrapportages worden minimaal één keer per week bijgewerkt. Op verzoek wordt op elk moment actuele extracomtabelle totaaloverzichten verstrekt.	De rekenkamercommissie stelt voor aanbeveling 9 uit het rapport over te nemen.

	managementinformatiesysteem. Het budgethouderschap moet hierop afgestemd zijn.		
10.	Door SMART beleid te formuleren en vast te stellen, kan de Raad ook haar sturende en controlerende taak efficiënter uitvoeren. In dit verband verwijzen wij naar de eerder genoemde aanbevelingen.	Wij zijn van mening dat de raad met het geboden inzicht voldoende haar sturende en controlerende taak kan uitoefenen. Wij zien geen toegevoegde waarde van een integrale nota over weerstandsvermogen.	De rekenkamercommissie stelt voor aanbeveling 10 uit het rapport over te nemen.

Aanbevelingen rapport Weerstandsvermogen LISSE

Nr.	Bevinding/ constatering	Aanbeveling
Het beleid inzake het weerstandsvermogen		
1.	Er is een nota risicomanagementbeleid 2006.	Wij bevelen aan om het beleid rond risicomanagement te herijken en in een kaderstellende nota 'weerstandsvermogen en risicomanagement' vast te stellen in samenhang met de verplichte paragraaf.
De uitvoering van het beleid		
2.	Het systeem NARIS wordt ad hoc geactualiseerd. Conform de nota risicomanagementbeleid 2006 inventariseren de afdelingschefs periodiek de risico's op hun beleidsvelden, echter in de praktijk wordt hier beperkt opvolging aangegeven.	Wij bevelen aan om na de herijking van de nota risicomanagementbeleid (zie aanbeveling nr. 1) opvolging te geven aan het vastgestelde beleid omtrent risicomanagement. Hierbij dienen de afdelingschefs periodiek de risico's van hun beleidsvelden/processen te inventariseren en gekwantificeerd vast te leggen.
3.	Lisse heeft enkele gangbare onderdelen niet toegerekend aan de weerstandscapaciteit, het betreft de volgende onderdelen: <ul style="list-style-type: none"> - Volledige algemene reserve (enkel het vrije deel is toegerekend) - onbenutte belastingcapaciteit - post onvoorzien 	Wij bevelen aan om het vaste deel van de algemene reserve, de post onvoorzien en de onbenutte belastingcapaciteit toe te rekenen op basis van een vooraf vastgestelde norm door de raad. De onbenutte belastingcapaciteit zou berekend kunnen worden aan de hand van de artikel 12 norm, conform artikel 12 van de Financiële Verhoudingswet (Fvw).
4.	De informatievoorziening met betrekking tot de risico's in de paragraaf weerstandsvermogen is beperkt.	Wij bevelen aan om per geïdentificeerd risico aan te geven hoe groot het risico is, welke beheersmaatregelen getroffen zijn en wat het resterende risico is (na het treffen van de beheersmaatregelen).
5.	In de projectenboekjes is geen risicoparagraaf opgenomen.	Wij bevelen aan om in de projectenboekjes per project een risicoparagraaf op te nemen en deze vast te stellen.
Achterstallig onderhoud		
6.	Er is geen integrale beleidsnota inzake het onderhoud van de kapitaalgoederen aanwezig.	Wij bevelen aan om een kaderstellende nota onderhoud kapitaalgoederen vast te stellen in het verlengde van de wettelijke verplichte paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.
7.	Nog niet alle beheerplannen zijn geactualiseerd.	Wij bevelen aan deze beheerplannen te actualiseren.
8.	Er lijkt weinig aandacht te zijn voor achterstallig onderhoud.	Wij bevelen aan om met actuele beheerplannen te werken en deze tussentijds te monitoren, zeker gezien externe inspectie met een lage frequentie wordt uitgevoerd.
Grondexploitaties		
9.	De informatievoorziening omtrent risico's in de grondexploitatie is beperkt.	Wij bevelen aan om bij de reguliere P&C-producties aandacht te besteden aan de weerstandscapaciteit inzake de grondexploitaties en de omvang van de risico's in de grondexploitaties met bijbehorende gekwantificeerde beheersmaatregelen.

<i>Decentralisaties</i>	
10. De risico's met betrekking tot de decentralisaties zijn nog niet opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen.	Wij bevelen aan de risico's inzake de decentralisaties voor zover als dat mogelijk is te kwantificeren en op te nemen in de paragraaf weerstandsvermogen.
<i>Overige bevindingen</i>	
11. Er ontbreekt een verplichtingen administratie.	Wij bevelen aan om een adequate verplichtingenadministratie op te zetten en bij te houden. Deze dient transparant gekoppeld te zijn aan de budgetrapportages.

Bijlage 2 SUBSIDIEBELEID

Besluitvorming raden onderzoek subsidiebeleid

Hillegom Het rapport is door de agendacommissie rechtstreeks als hamerstuk geagendeerd voor de raadsvergadering van 11 april 2013.	De raad heeft op 11 april 2013 besloten de aanbevelingen over te nemen en het college opgedragen hieraan uitvoering te geven. Daarnaast verzoekt de raad het college van burgemeester en wethouders om jaarlijks, te starten vanaf de jaarrekening 2013, de raad te informeren over de voortgang van de uitvoering van de aanbevelingen (hamerstuk)
Lisse Toelichting door rekenkamercommissie tijdens Commissie Maatschappij & Financiën 17 april 2013. Op agenda commissie M&F 19 juni – niet inhoudelijk besproken- 4 september nogmaals in commissie M&F.	Op 12 september is het raadsvoorstel geamendeerd aangenomen. Aanbeveling 3 is niet door de raad overgenomen. De raad nam een motie aan waarin het college gevraagd wordt om alle actuele subsidies te publiceren op de website van de gemeente in een digitaal subsidieregister.
Noordwijkerhout commissie Samenlevingszaken 9 april 2013	De raad heeft op 25 april 2013 besloten de aanbevelingen over te nemen en het college opgedragen hieraan uitvoering te geven. Daarnaast verzoekt de raad het college van burgemeester en wethouders om jaarlijks, te starten vanaf de jaarrekening 2013, de raad te informeren over de voortgang van de uitvoering van de aanbevelingen (hamerstuk).

Aanbevelingen rapport Subsidiebeleid HILLEGOM

1 Maak de doeltreffendheid van subsidies inzichtelijk.

Zorg voor SMART geformuleerde doelstellingen in de relevante beleidsstukken die ten grondslag liggen aan het subsidiebeleid. Formuleer doelstellingen niet alleen in termen van verwachte inzet van mensen en middelen van de gesubsidieerde instelling (output), maar waar mogelijk ook in termen van beoogde maatschappelijke effecten (outcome). Een voorbeeld van een doelstelling in termen van output is: de welzijnsinstelling verzorgt x uur maatschappelijke ondersteuning. Een voorbeeld van een doelstelling in termen van outcome is: het aantal vereenzaamde ouderen neemt in 2013 ten opzichte van 2012 met 50% af.

2 Blijf aandacht besteden aan de doelmatigheid van subsidies.

Neem SMART geformuleerde doelstellingen op in subsidiebeschikkingen. Koppel deze aan prestatieafspraken en controleer hierop bij de vaststelling van de subsidie.

3 De gemeenteraad kan zijn kaderstellende taak met betrekking tot het subsidiebeleid versterken door haar opdracht aan het college scherper te formuleren.

Dit kan door aan te geven wat de achterliggende doelstellingen van het subsidiebeleid dienen te zijn en waar de prioriteiten liggen. Het college kan aan de hand van deze opdracht nadere invulling geven aan het subsidiebeleid en de raad uitgewerkte voorstellen doen.

4 De gemeenten Hillegom, Noordwijkerhout en Lisse in het bijzonder kunnen van elkaar en van lessen die elders getrokken zijn (bijvoorbeeld via de VNG) leren als het gaat om de vormgeving en uitvoering van subsidiebeleid.

Dit kan door elkaar op ambtelijk en bestuurlijk niveau (meer) op te zoeken, ervaringen uit te wisselen en ‘best practices’ over te nemen.

Aanbevelingen rapport Subsidiebeleid LISSE

1 Zorg voor rechtmatige en heldere kaders van het subsidiebeleid

Zorg dat de kaders correct zijn, op elkaar aansluiten en geen onderlinge tegenstrijdigheden bevatten. Verbeter de rechtmatigheid van de uitvoering door conform de (correcte) kaders te werken.

2 Zorg voor een systematisch overzicht van alle subsidies en inzicht in de totale omvang van subsidies

Dit overzicht kan tevens dienen om de voortgang van de verlening en vaststelling op dossierniveau te bewaken.

3 Maak de doeltreffendheid van subsidies inzichtelijk.

Zorg voor SMART geformuleerde doelstellingen in de relevante beleidsstukken die ten grondslag liggen aan het subsidiebeleid. Formuleer doelstellingen niet alleen in termen van verwachte inzet van mensen en middelen van de gesubsidieerde instelling (output), maar waar mogelijk ook in termen van beoogde maatschappelijke effecten (outcome). Een voorbeeld van een doelstelling in termen van output is: de welzijnsinstelling verzorgt x uur maatschappelijke ondersteuning. Een voorbeeld van een doelstelling in termen van outcome is: het aantal vereenzaamde ouderen neemt in 2013 ten opzichte van 2012 met 50% af (aanbeveling 3 is niet overgenomen door de raad).

4 Besteed aandacht aan de doelmatigheid van subsidies.

Het in het rapport onder 7.2 genoemde overzicht kan behulpzaam zijn bij het vergroten van zowel de kostendoelmatigheid, als de doelmatigheid van het verleningsproces. De doelmatigheid kan verder verbeterd worden door te werken met standaardbrieven en beschikkingen. Neem SMART geformuleerde doelstellingen op in subsidiebeschikkingen. Koppel deze aan prestatieafspraken en controleer hierop bij de vaststelling van de subsidie.

5 De gemeenteraad dient zijn kaderstellende en controlerende taak met betrekking tot het subsidiebeleid te versterken.

Het vaststellen van een helder en rechtmatig kader is hiervoor noodzakelijk. Ook is informatie van het college van burgemeester en wethouders over de uitvoering en doeltreffendheid van het subsidiebeleid hiervoor noodzakelijk.

6 De gemeenten Hillegom, Noordwijkerhout en Lisse in het bijzonder kunnen van elkaar en van lessen die elders getrokken zijn (bijvoorbeeld via de VNG) leren als het gaat om de vormgeving en uitvoering van subsidiebeleid.

Dit kan door elkaar op ambtelijk en bestuurlijk niveau (meer) op te zoeken, ervaringen uit te wisselen en ‘best practices’ over te nemen.

Aanbevelingen rapport Subsidiebeleid NOORDWIJKERHOUT

1 Zorg voor rechtmatige en heldere kaders van het subsidiebeleid

zorg dat de kaders correct zijn, op elkaar aansluiten, geen onduidelijkheden en geen instrumenten bevatten die niet geëigend zijn.

2 Maak de doeltreffendheid van subsidies inzichtelijk.

Zorg voor SMART geformuleerde doelstellingen in de relevante beleidsstukken die ten grondslag liggen aan het subsidiebeleid. Formuleer doelstellingen niet alleen in termen van verwachte inzet van mensen en middelen van de gesubsidieerde instelling (output), maar waar mogelijk ook in termen van beoogde maatschappelijke effecten (outcome). Een voorbeeld van een doelstelling in termen van output is: de welzijnsinstelling verzorgt x uur maatschappelijke ondersteuning. Een voorbeeld van een doelstelling in termen van outcome is: het aantal vereenzaamde ouderen neemt in 2013 ten opzichte van 2012 met 50% af.

3 Blijf aandacht besteden aan de doelmatigheid van subsidies.

Neem SMART geformuleerde doelstellingen op in subsidiebeschikkingen. Koppel deze aan prestatieafspraken en controleer hierop bij de vaststelling van de subsidie.

4 De gemeenteraad kan zijn kaderstellende taak met betrekking tot het subsidiebeleid versterken door haar opdracht aan het college scherper te formuleren.

Dit kan door aan te geven wat de achterliggende doelstellingen van het subsidiebeleid dienen te zijn en waar de prioriteiten liggen. Het college kan aan de hand van deze opdracht nadere invulling geven aan het subsidiebeleid en de raad uitgewerkte voorstellen doen.

5 De gemeenten Hillegom, Noordwijkerhout en Lisse in het bijzonder kunnen van elkaar en van lessen die elders getrokken zijn (bijvoorbeeld via de VNG) leren als het gaat om de vormgeving en uitvoering van subsidiebeleid.

Dit kan door elkaar op ambtelijk en bestuurlijk niveau (meer) op te zoeken, ervaringen uit te wisselen en 'best practices' over te nemen.

Bijlage 3 QUICK SCAN COLLEGEONDERZOEKEN

Besluitvorming raden quick scan collegeonderzoeken

Hillegom Het rapport is door de agendacommissie rechtstreeks als hamerstuk geagendeerd voor de raadsvergadering van 11 juli 2013.	De raad heeft op 11 juli 2013 besloten de aanbevelingen over te nemen en het college opgedragen hieraan uitvoering te geven. Daarnaast verzoekt de raad het college van burgemeester en wethouders om jaarlijks, te starten vanaf de jaarrekening 2013, de raad te informeren over de voortgang van de uitvoering van de aanbevelingen (hamerstuk)
Lisse Toelichting door rekenkamercommissie tijdens Commissie Maatschappij & Financiën 16 oktober 2013.	De raad heeft op 30 oktober 2013 besloten de aanbevelingen over te nemen en het college opgedragen hieraan uitvoering te geven. Daarnaast verzoekt de raad het college van burgemeester en wethouders om jaarlijks, te starten vanaf de jaarrekening 2013, de raad te informeren over de voortgang van de uitvoering van de aanbevelingen (hamerstuk)
Noordwijkerhout De commissie BAM besprak op 4 juli 2013 de quick scan. De commissie onderschreef de bestuurlijke reactie van het college, zoals verwoord in het raadsvoorstel (Hamerstuk).	Op 11 juli 2013 besloot de raad conform het raadsvoorstel (hamerstuk)

Aanbevelingen quick scan Collegeonderzoeken HILLEGOM

- 1 De rekenkamercommissie beveelt de raad aan om samen met het college de functie en ambitie van collegeonderzoek te heroverwegen te midden van de verschillende soorten onderzoek die in de gemeente plaatsvinden of plaats kunnen vinden. In deze heroverweging kan ook de huidige verordening worden meegenomen. De huidige situatie vraagt om aanpassing van de verordening of van de praktijk.
- 2 De rekenkamercommissie beveelt de raad aan het college opdracht te geven in de planning-en-control documenten inzicht te bieden in de wijze waarop er in de organisatie aandacht is voor doelmatigheid en doeltreffendheid en daartoe een lijst op de te stellen die inzicht biedt in de geplande, lopende en afgeronde interne onderzoeken in de betreffende periode.

Aanbevelingen quick scan Collegeonderzoeken LISSE

- 1 De rekenkamercommissie beveelt de raad en college aan om samen de functie en ambitie van collegeonderzoek te heroverwegen te midden van de verschillende soorten onderzoek die in de gemeente plaatsvinden of plaats kunnen vinden. Daarbij valt naast de mogelijkheid tot het uitvoeren van collegeonderzoek bijvoorbeeld te denken aan het benutten van de adviesfunctie van de accountant door de raad, een verzoek om een raadsonderzoek of een specifiek rekenkameronderzoek.
- 2 De rekenkamercommissie beveelt de raad aan het college opdracht te geven in de planning-en-control documenten inzicht te bieden in de wijze waarop er in de organisatie aandacht is voor doelmatigheid en

doeltreffendheid en daartoe een lijst op de te stellen die inzicht biedt in de geplande, lopende en afgeronde interne onderzoeken in de betreffende periode.

Aanbevelingen quick scan Collegeonderzoeken NOORDWIJKERHOUT

- 1 De rekenkamercommissie beveelt de raad aan om samen met het college de functie en ambitie van collegeonderzoek te heroverwegen te midden van de verschillende soorten onderzoek die in de gemeente plaatsvinden of plaats kunnen vinden. In deze heroverweging kan ook de huidige verordening worden meegenomen. De huidige situatie vraagt om aanpassing van de verordening of van de praktijk.
- 2 De rekenkamercommissie beveelt de raad aan het college opdracht te geven in de planning-en-control documenten inzicht te bieden in de wijze waarop er in de organisatie aandacht is voor doelmatigheid en doeltreffendheid en daartoe een lijst op de te stellen die inzicht biedt in de geplande, lopende en afgeronde interne onderzoeken in de betreffende periode.

Bijlage 4 UNIFORMITEIT IN MAATWERK, onderzoek naar de uitbesteding van gemeentelijke diensten aan afval- en groenbedrijf De Meerlanden

Besluitvorming raden Uniformiteit in maatwerk

<p>Hillegom Het rapport is op 30 januari 2014 besproken tijdens een uitwisseling van de raad.</p>	<p>De raad heeft op 27 februari 2014 besloten de aanbevelingen over te nemen en het college opgedragen hieraan uitvoering te geven. Daarnaast verzoekt de raad het college van burgemeester en wethouders om jaarlijks, te starten vanaf de jaarrekening 2014, de raad te informeren over de voortgang van de uitvoering van de aanbevelingen.</p>
<p>Lisse Toelichting door rekenkamercommissie tijdens Commissie Maatschappij & Financiën 11 december 2014.</p>	<p>De raad heeft op 19 december 2014 besloten de aanbevelingen over te nemen en het college opgedragen hieraan uitvoering te geven. Daarnaast verzoekt de raad het college van burgemeester en wethouders om jaarlijks, te starten vanaf de jaarrekening 2014, de raad te informeren over de voortgang van de uitvoering van de aanbevelingen.</p>
<p>Noordwijkerhout Toelichting door rekenkamercommissie tijdens commissie BAM 26 november 2014. De commissie onderschreef de bestuurlijke reactie van het college, zoals verwoord in het raadsvoorstel (Hamerstuk).</p>	<p>De raad heeft op 19 december 2014 besloten de aanbevelingen over te nemen en het college opgedragen hieraan uitvoering te geven. Daarnaast verzoekt de raad het college van burgemeester en wethouders om jaarlijks, te starten vanaf de jaarrekening 2014, de raad te informeren over de voortgang van de uitvoering van de aanbevelingen.</p>

Aanbevelingen Uniformiteit in maatwerk Hillegom

1 Maak bestuurlijk onderscheid tussen opdrachtgevende en aandeelhoudende rol.

Het is het meest zuiver om de opdrachtgevende en aandeelhoudende rol van de gemeente ten aanzien van De Meerlanden in verschillende portefeuilles onder te brengen.

2 Voer een juridische toets uit op de Dienstverleningsovereenkomst (DVO)

Het ontbreken van juridische toetsing van de dienstverleningsovereenkomst kan in (toekomstige) voorkomende gevallen tot problemen leiden. Gemeenten kunnen elkaar hierbij helpen of gezamenlijk externe capaciteit inhuren.

3 Professionaliseer het burgertevredenheidsonderzoek

Hoewel Hillegom het huidige burgertevredenheidsonderzoek van De Meerlanden onder de inwoners transparant en controleerbaar vindt, biedt het onderzoek geen volledig betrouwbaar beeld van de tevredenheid en de belangen van de inwoners. Dit komt onder andere door de lage respons. De burger is de klant: de tevredenheid van de burgers zou dan ook op een betrouwbare en professionele manier gemeten moeten worden. De collectieve gemeenten en De Meerlanden zouden het burgertevredenheidsonderzoek samen verder moeten professionaliseren, door meer burgers te betrekken en de vragen te herijken.

Aanbevelingen Uniformiteit in maatwerk Lisse

1. Zet in op relatiemanagement

Zowel De Meerlanden als de gemeente hebben baat bij goed onderling begrip. Wanneer de gemeente en De Meerlanden inzetten op relatiemanagement kan er beter ingespeeld worden op de wensen van de gemeente en kan De Meerlanden zich pro-actiever opstellen.

2. Structureer het overleg tussen de verschillende gemeenten op operationeel vlak

Overleg tussen de verschillende klantgemeenten van De Meerlanden is momenteel nog relatief onderbelicht. Het kan een waardevolle aanvulling zijn op de huidige overlegstructuur. Door van elkaar te leren op basis van positieve en negatieve ervaringen kan de efficiency worden verhoogd.

3. Maak bestuurlijk onderscheid tussen opdrachtgevende en aandeelhoudende rol

Het is het meest zuiver om de opdrachtgevende en de aandeelhoudende rol van de gemeente ten aanzien van De Meerlanden in verschillende portefeuilles onder te brengen.

4. Borg kennis en kunde betreffende De Meerlanden binnen de gemeente (nog) beter

Dit is voor de continuïteit in de gemeentelijke organisatie en goed opdrachtgeverschap van groot belang. Vooral historische kennis over hoe afspraken tot stand zijn gekomen is niet altijd beschikbaar. Daarnaast is het ook van belang dat meerdere personen binnen de organisatie op de hoogte zijn van de kwaliteitseisen, de afspraken in de DVO en eventuele beeldkwaliteitseisen. De aankomende raads- en bestuurswisseling bieden een uitgelezen kans het dossier De Meerlanden goed voor het voetlicht te brengen.

5. Laat een onafhankelijke partij de kostenneutraliteit toetsen

De Meerlanden geeft aan de kostenneutraliteit van het totale pakket dat een gemeente afneemt te bewaken. Het is goed als een onafhankelijke partij 'goedkeuring' geeft aan de manier waarop die bewaking plaatsvindt en het resultaat ervan.

6. Voer een juridische toets uit op de DVO

Het ontbreken van juridische toetsing van de dienstverleningsovereenkomst kan in voorkomende gevallen tot problemen leiden. Gemeenten kunnen elkaar hierbij helpen of gezamenlijk externe capaciteit inhuren.

7. Uniformiseer de klachtenafhandeling met andere gemeenten en De Meerlanden en vraag inwoners hoe ze de klachtenafhandeling ervaren

Klachtenafhandeling kan efficiënter en onderling beter vergelijkbaar. bijvoorbeeld door de klachtenafhandeling volledig bij De Meerlanden onder te brengen in een systeem dat gemeenten online kunnen volgen. De ervaringen van inwoners bij de klachtenafhandeling kunnen worden meegenomen in het tevredenheidsonderzoek.

8. Professionaliseer het burgertevredenheidsonderzoek

De huidige onderzoeken in de vorm van een klanttevredenheidsonderzoek van De Meerlanden onder de gemeenten en een burgertevredenheidsonderzoek onder de inwoners bieden - onder andere door de lage respons - geen volledig betrouwbaar beeld van de tevredenheid en de belangen van de inwoners. Ook uit ander onderzoek, zoals de benchmark "WSJG" komt dit onvoldoende naar voren. De burger is uiteindelijk de klant: de tevredenheid van de burgers zou dan ook op een betrouwbare en professionele manier gemeten moeten worden. Gemeenten en De Meerlanden moeten het burgertevredenheidsonderzoek samen verder professionaliseren, door meer burgers te betrekken en de vragen te herijken.

Aanbevelingen Uniformiteit in maatwerk Noordwijkerhout

1 Zet in op relatiemanagement

Zowel De Meerlanden als de gemeente hebben baat bij goed onderling begrip. Wanneer de gemeente en De Meerlanden inzetten op relatiemanagement kan beter worden ingespeeld op de wensen van de gemeente en kan De Meerlanden zich pro-actiever opstellen.

2 Structureer het overleg tussen de verschillende gemeenten op operationeel vlak

Overleg tussen de verschillende klantgemeenten van De Meerlanden is momenteel onderbelicht. Het kan een waardevolle aanvulling zijn op de huidige overlegstructuur. Door van elkaar te leren op basis van positieve en negatieve ervaringen kan de efficiency worden verhoogd.

3 Borg kennis en kunde betreffende De Meerlanden binnen de gemeente (nog) beter

Dit is voor de continuïteit in de gemeentelijke organisatie en goed opdrachtgeverschap van groot belang. Vooral historische kennis over hoe afspraken tot stand zijn gekomen is niet altijd beschikbaar. Daarnaast is het ook van belang dat meerdere personen binnen de organisatie op de hoogte zijn van de kwaliteitseisen, de afspraken in de DVO en eventuele beeldkwaliteitsbestekken. De aankomende raads- en bestuurswisseling bieden een uitgelezen kans het dossier De Meerlanden goed voor het voetlicht te brengen.

4 Vergelijk de (interpretatie van de) kwaliteitsniveaus

Iedere gemeente maakt eigen keuzes over het gewenste kwaliteitsniveau. Onderling overleg tussen gemeenten over de interpretatie van o.a. de beeldkwaliteitsbestekken zorgt voor betere vergelijkbaarheid en minder verwarring.

5 Communiceer het gebruik van beeldkwaliteitsbestekken naar inwoners

Mocht de gemeente op het gebied van reiniging van de openbare ruimte in de toekomst overgaan naar werken met beeldkwaliteitsbestekken, dan zou dit kunnen leiden tot verwarring bij inwoners. Daar waar inwoners gewend zijn dat de openbare ruimte met een vaste frequentie wordt schoongemaakt, zal De Meerlanden in de nieuwe situatie op basis van beeldkwaliteit oordelen wanneer zij hun diensten uitvoeren. De gemeente zou er goed aan doen het effect hiervan te communiceren naar de inwoners.

6 Laat een onafhankelijke partij de kostenneutraliteit toetsen

De Meerlanden geeft aan de kostenneutraliteit van het totale pakket dat een gemeente afneemt te bewaken. Het is goed als een onafhankelijke partij 'goedkeuring' geeft aan de manier waarop die bewaking plaatsvindt en het resultaat ervan.

7 Voor een juridische toets uit op de DVO

Hoewel het ontbreken van juridische toetsing van de dienstverleningsovereenkomst niet tot problemen heeft geleid, kan dit in toekomstige gevallen wel gebeuren. Gemeenten kunnen elkaar hierbij helpen of gezamenlijk externe capaciteit inhuren.

8 Uniformiseer de klachtenafhandeling met andere gemeenten en De Meerlanden en vraag inwoners hoe ze de klachtenafhandeling ervaren

Klachtenafhandeling kan efficiënter en onderling beter vergelijkbaar. Bijvoorbeeld door de klachtenafhandeling volledig bij De Meerlanden onder te brengen in een systeem dat de gemeenten online kunnen volgen. Op deze manier kunnen structurele/aanhoudende meldingen en klachten ook beter door De Meerlanden worden opgepakt en houdt de gemeente wel zich erop. De ervaringen van inwoners bij de klachtenafhandeling kunnen worden meegenomen in het tevredenheidsonderzoek.

9 Professionaliseer het burgertevredenheidsonderzoek

De huidige onderzoeken in de vorm van een klanttevredenheidsonderzoek van De Meerlanden onder de gemeenten en een burgertevredenheidsonderzoek onder de inwoners bieden - onder andere door de lage respons - geen volledig betrouwbaar beeld van de tevredenheid en de belangen van de inwoners. De burger is uiteindelijk de klant: de tevredenheid van de burgers zou dan ook op een betrouwbare en professionele manier gemeten moeten worden. Gemeenten en De Meerlanden moeten het burgertevredenheidsonderzoek gezamenlijk verder professionaliseren, door meer burgers te betrekken en de vragen te herijken.

Rekenkamercommissie Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout
Ter attentie van: de heer P.A.M. van der Velde
Postbus 200
2160 AE LISSE

Ons kenmerk : Z-13-17209\2.2. Post Uit P&O\2339
Datum : - 3 SEP. 2013
Onderwerp : Natraject rapport Bezoldiging en declaratiegedrag bestuurders en hogere ambtenaren

Geachte heer Van der Velde,

In uw brief van 13 juni 2013 vraagt u naar de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van het raadsbesluit van 10 maart 2010.
In onze brief van 10 januari 2010 hebben wij u gemeld dat wij uw aanbevelingen overnemen en op welke wijze wij hieraan vorm zouden geven.

Ons college heeft hier actie op ondernomen. Voor een inhoudelijke reactie verwijzen wij u naar de bijlage.

Indien u nog vragen heeft, dan kunt u contact opnemen met mevrouw M. Sarneel van het team Ondersteuning (Personeel & Organisatie). Zij is telefonisch te bereiken op (0252-) 537276, op maandag en dinsdag tot 15.00 uur en op donderdag de gehele dag, of per e-mail m.sarneel@hillegom.nl.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders

ing. G.P. van Lierop
Secretaris

J. Broekhuis
Burgemeester

Bijlage: overzicht van aanbevelingen, voorgenomen aanpak en uitvoering

AANBEVELING 1

Aanbeveling rekenkamercommissie

De regels opgesteld betreffende de ambtstoelage voor de burgemeester vastgesteld door de minister van Binnenlandse Zaken zijn niet duidelijk en daardoor onvoldoende toetsbaar. Dit geeft afbreukrisico zowel voor het ambt, als de persoon van de burgemeester. Aanbevolen wordt om de onduidelijkheden in de regeling voor de ambtstoelage van de burgemeester voor te leggen aan de minister van Binnenlandse Zaken.

Voorgenomen aanpak

Onduidelijkheden in de regeling voor de ambtstoelage van de burgemeester voor te leggen aan de minister van Binnenlandse Zaken. Wij willen dit in samenspraak met de gemeenten Lisse en Noordwijkerhout oppakken.

Uitvoering

In het P&O-overleg tussen Hillegom Lisse en Noordwijkerhout is in eerste instantie afgesproken dat een gezamenlijke brief naar het ministerie van Binnenlandse Zaken zou worden verzonden. Inmiddels bleek dit onderwerp al door de VNG aangekaart te zijn bij het ministerie. De VNG heeft gevraagd om een betere toelichting op de regels. In april 2011 is vervolgens de "Handreiking integriteit van politiek ambtsdragers bij gemeenten, provincies en waterschappen" verschenen met onder andere tekst en uitleg over de vraag welke kosten voor rekening van de gemeente komen en welke voor rekening van de politieke ambtsdrager blijven.

AANBEVELING 2

Aanbeveling rekenkamercommissie

Bevorder nadere kaderstelling voor het toekennen van netto-vergoedingen en toekomstige arbeidsvoorwaarden aan directeuren van gemeenschappelijke regelingen.

Voorgenomen aanpak

Wij zullen de bestuurlijke vertegenwoordigers in de gemeenschappelijke regelingen verzoeken tot een nadere kaderstelling te komen voor het toekennen van netto vergoedingen en toekomstige arbeidsvoorwaarden aan directeuren in de gemeenschappelijke regelingen.

Uitvoering

Afgesproken is dat onze vertegenwoordigers in de betreffende gemeenschappelijke regelingen dit in het bestuurlijk overleg aan de orde stellen. De ISD heeft naar aanleiding hiervan begin 2011 een richtlijn vastgesteld.

AANBEVELING 3

Aanbeveling rekenkamercommissie

Neem in de Gedragscode Bestuurlijke Integriteit op dat onderscheid dient te worden gemaakt tussen qualitate qua functies en andere nevenfuncties en vermeld dit ook bij de feitelijke openbaarmaking op de website.

Voorgenomen aanpak

Wij zullen voorstellen in de gedragscode Bestuurlijke Integriteit op te nemen dat onderscheid dient te worden gemaakt tussen qualitate qua functies en andere nevenfuncties en dit vermelden bij de feitelijke openbaarmaking op de website.

Uitvoering

Op de website van de gemeente Hillegom wordt bij de vermelding van de nevenfuncties onderscheid gemaakt tussen:

- nevenfuncties uit het ambt voortvloeiend
- onbezoldigde nevenfuncties die niet uit het ambt voortvloeien
- bezoldigde nevenfuncties die niet uit het ambt voortvloeien

AANBEVELING 4

Aanbeveling rekenkamercommissie

Pas de declaratieformulieren met betrekking tot de reiskosten aan, zodat het doel van de reis kan worden aangegeven en het functioneel karakter van de reis aldus kan worden vastgesteld.

Voorgenomen aanpak

De reiskostendeclaratieformulieren zullen wij aanpassen, zodat het doel van de reis kan worden aangegeven en het functioneel karakter van de reis kan worden vastgesteld.

Uitvoering

De declaratieformulieren zijn hier in 2010 op aangepast.

14 APRIL 2010

9. Bezoldiging en declaratiegedrag bestuurders en hoge ambtenaren (2010)

Doelstelling van het onderzoek

Het onderzoek richtte zich op de vraag of topbestuurders een behandeling genieten die afwijkt van wat voor lagere ambtenaren normaal is te achten. Oogmerk is de integriteit van het topbestuur vast te stellen en bij afwijking het vertrouwen in het systeem te herstellen.

Aanbevelingen

Door de Rekenkamercommissie zijn de volgende aanbevelingen gedaan:

1. Leg de onduidelijkheden in de regeling voor de ambtstoelage van de burgemeester voor aan de minister van Binnenlandse Zaken.
2. Zorg ervoor dat functionerings- en beoordelingsgesprekken voor alle medewerkers – in het bijzonder ook voor hogere ambtenaren – eenmaal per jaar plaatsvinden en vast worden gelegd in de personeelsdossiers.
3. Bevorder nadere kaderstelling voor het toekennen van netto-vergoedingen en toekomstige arbeidsvoorwaarden aan directeurs van gemeenschappelijke regelingen.
4. Geef bij de openbaarmaking van de nevenfuncties op de website aan of deze al dan niet bezoldigd zijn.
5. Pas de declaratieformulieren met betrekking tot de reiskosten aan, zodat het doel van de reis kan worden aangegeven en het functioneel karakter van de reis aldus kan worden vastgesteld.

Besluitvorming

De raad heeft het onderzoeksrapport op 18 februari 2010 vastgesteld.

Uitvoering van de aanbevelingen

Hieronder geven wij aan hoe wij uitvoering hebben gegeven aan bovenvermelde aanbevelingen.

1. Deze aanbeveling is niet opgevolgd, omdat er door de VNG al een onderzoek gaande is. De resultaten van dit onderzoek worden eerst afgewacht.
2. Overeenkomstig de geldende regelgeving worden op het moment met alle medewerkers 1 keer per jaar functioneringsgesprekken en (minstens) 1 keer in de twee jaar beoordelingsgesprekken gevoerd. De verslagen van de beoordelingsgesprekken worden in de personeelsdossiers opgeslagen. De OR heeft echter niet ingestemd met het opslaan van de verslagen van de functioneringsgesprekken in de personeelsdossiers. De OR is namelijk van mening dat de verslagen onderdeel uitmaken van de relatie tussen de afdelingsmanager en de medewerker.
3. Deze aanbeveling zal nog door ons worden uitgewerkt.
4. Bij de openbaarmaking van de nevenfuncties op de website wordt inmiddels

Aanbevolen door de Rekenkamercommissie

aangegeven of deze bezoldigd zijn of niet.

5. Op de declaratieformulieren met betrekking tot de reiskosten moet het doel van de reis ingevuld worden. Hierdoor kan het functioneel karakter van de reis worden vastgesteld.

Stand van zaken uitvoering aanbevelingen

De aanbevelingen zijn grotendeels uitgevoerd. Aanbeveling nummer 3 zal nog door ons worden uitgewerkt.

Gemeente Noordwijkerhout

ONTVANGEN

20 NOV 2013

NO:

Herenweg 4, 2211 CC
Postbus 13, 2210 AA
Noordwijkerhout
Tel: 0252 343 737
Fax: 0252 373 044
www.noordwijkerhout.nl
gemeente@noordwijkerhout.nl

Aan:
De Rekenkamercommissie Hillegom, Lisse
en Noordwijkerhout
Postbus 200
2160 AE LISSE

Ons kenmerk
PRO-13-052021
2-13-11003, uit-13-14186
Uw Burgerservicenummer

Bijlage(n)

Verzenddatum

20 NOV. 2013

Uw brief van: 13 juni 2013
Uw kenmerk:
Onderwerp: Start nazorgtraject rapport bezoldiging en declaratiegedrag van hogere ambtenaren en leden van het college van de gemeente Noordwijkerhout

Geachte dames en heren,

Op 20 mei 2010 heeft de raad een besluit genomen over de aanbevelingen die u naar aanleiding van uw onderzoek naar de bezoldiging en het declaratiegedrag van het bestuur en hogere ambtenaren van onder meer de gemeente Noordwijkerhout had gedaan. Op 13 juni 2013 stuurde u ons een brief, waarin u informeert naar de stand van zaken met betrekking tot dit raadsbesluit. Dat laten wij u hierna per aanbeveling weten.

Aanbeveling 1

De eerste aanbeveling die u naar aanleiding van uw onderzoek deed, was de onduidelijkheden in de regeling voor de ambtstoelage van de burgemeester voorleggen aan de minister van Binnenlandse Zaken.

Stand van zaken:

In uw rapport geeft u aan dat de onduidelijkheid vooral zit in de kosten voor werk- /zakenlunches en in de kosten voor huldeblijken.

Ten tijde van het onderzoek van uw commissie heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken aangegeven met nadere informatie te zullen komen over de toepassing van de ambtstoelage. Dit heeft in 2013 geresulteerd in het verschijnen van de tweede druk van de 'Handreiking integriteit van politieke ambtsdragers bij gemeenten, provincies en waterschappen'.

Onderdeel van deze handreiking is hoofdstuk 5. Voorzieningen voor politieke ambtsdragers'. Uitgangspunt hierbij is dat als het gaat om verantwoorde, functionele kosten ter vervulling van het ambt (de zogeheten bestuurskosten), het bestuursorgaan deze vergoedt. Op basis van het vergoedingsoverzicht onkosten, dat opgenomen is in paragraaf 5.5 van genoemde handreiking, dienen verantwoorde en functionele kosten met betrekking tot werk-/zakenlunch en huldeblijken door het bestuursorgaan te worden vergoed.

Met andere woorden: de gewenste onduidelijkheid is door de minister verschaft, zonder dat we deze kwestie actief voor hoefden te leggen.

Aanbeveling 2

De tweede aanbeveling die u deed, was voldoende functiegerichte omstandigheden in de functie van gemeentesecretaris, afdelingshoofden en griffier aan te wijzen, die de toegekende onkostenvergoeding motiveren.

Stand van zaken:

De gemeente Noordwijkerhout voerde de vergoeding in 1996 in met de volgende argumenten:

1. het bijhouden, administratief verwerken en verlonen van de meeruren van de gemeentesecretaris en de afdelingshoofden was een administratieve moloch.
2. daar waar de betrokken functionarissen kozen voor 'tijd voor tijd', ontstonden stuwmeren aan op te nemen uren.
3. andere gemeenten in de regio hadden een soortgelijke voorziening getroffen.

Aan deze argumenten zijn de volgende toe te voegen.

4. bij de invoering bedroeg de vergoeding fl. 250,- netto. Deze vergoeding is sindsdien jaarlijks geïndexeerd op basis van het indexatiepercentage dat voor de wethouders wordt gehanteerd.
De uren, waar de vergoeding op is gebaseerd, zijn echter nooit geïndexeerd. De vergoeding is altijd gebaseerd gebleven op het gemiddeld aantal uren waarop de hoogte van de vergoeding in 1996 is vastgesteld, namelijk gemiddeld zeven meeruren per maand.
Wordt slechts naar de kostenkant gekeken, dan komt de hoogte van het bedrag anno 2013 uitgaande van het gemiddelde bruto salaris van de betrokken medewerkers, overeen met 4,3 meeruren,.
Kijken we naar de totale loonkosten, dan worden slechts 3 meeruren via de vergoeding gedekt.
Door de jaren heen zijn de gemeentesecretaris en de afdelingshoofden echter steeds meer uren buiten de reguliere werktijd gaan werken. In de periode april 2012 t/m maart 2013 bij voorbeeld hebben zij gemiddeld 11 uur per maand meer gewerkt. Die zijn besteed aan onder meer de reguliere avondvergaderingen, vergaderingen daarbuiten (zoals informatiebijeenkomsten en extra commissievergaderingen) en het werk dat regelmatig thuis in de avonduren wordt verricht ter voorbereiding van vergaderingen. Tijdens de vakantiemaanden (juli/augustus) worden niet zoveel meeruren gemaakt, maar tijdens de piekmaanden lopen de meeruren soms op tot 15 uur per maand. Deze uren worden niet anders gecompenseerd dan door de onbelaste vergoeding (in 2013 € 156,18 per maand).
Wanneer 11 uur 'tijd voor tijd' zou worden geschreven, zouden voor de afdelingshoofden de totale loonkosten $11/3 \times 156,18 = € 572,66$ per persoon per maand bedragen. Deze extra uren worden door de MT-leden niet ter discussie gesteld. Zij vragen niet om extra vergoeding of compensatie. Dit vanwege de taakverantwoordelijkheid die zij hebben en voelen in het verlengde van hun functie.
5. het is van belang dat de MT-leden/afdelingshoofden zoveel mogelijk vijf dagen per werkweek in huis zijn en dan aanspreekbaar zijn voor bestuurders en medewerkers. Zouden zij de tijd die met hun avondwerkzaamheden is gemoeid, overdag met tijd compenseren, dan zullen ze regelmatig geen vijf dagen per werkweek in huis zijn, of zal dit leiden tot een aantal verlofuren dat niet opgenomen wordt. De gemeente zal deze verlofuren vervolgens uit moet betalen. Dit zal de werkgever aanzienlijk meer gaan kosten dan de huidige onkostenvergoeding. Bovendien is het voor de betrokken medewerkers fiscaal gezien ongunstig.

Met andere woorden: er zijn ruim voldoende argumenten die de aan de gemeentesecretaris en de afdelingshoofden toegekende vergoeding motiveren.

Wat de griffier betreft: aan hem is met ingang van maart 2006 eveneens een onkostenvergoeding verstrekt (ter hoogte van de helft van de onkostenvergoeding voor de afdelingshoofden). Dit tot het moment, waarop zijn functie definitief gewaardeerd zou zijn. Op 6 september 2012 is een brief over de definitieve inschaling (met terugwerkende kracht tot 1 januari 2005) aan de griffier toegezonden.

De tijdelijke toelage is met terugwerkende kracht (tot maart 2006) met de definitieve inschaling verrekend. De griffier heeft geen vergoedingen of toelages meer.

Voor hem is een en ander dan ook niet (meer) van toepassing.

Overigens: op het moment dat de werkkostenregeling voor de gemeente Noordwijkerhout ingevoerd zal worden, zal de vergoeding, en de mogelijke gevolgen daarvan, hoe dan ook ter discussie komen te staan. Op dat moment zal ook gezocht worden naar harmonisatie met de gemeenten Lisse en Noordwijk, de twee andere gemeenten voor wie P&O Samen sinds 1 juli 2013 de taken op P&O-gebied uitvoert.

Aanbeveling 3

De derde aanbeveling van uw kant was: voor het toekennen van netto-vergoedingen en toekomstige arbeidsvoorwaarden aan directeuren van gemeenschappelijke regelingen nadere kaderstelling te bevorderen.

Stand van zaken:

Deze aanbeveling is kenbaar gemaakt bij de dagelijkse besturen van de naamloze vennootschap binnen de gemeenschappelijke regeling werkvoorzieningsschap Kust- Duin- en Bollenstreek, De Maregroep en de gemeenschappelijke regeling ISD Bollenstreek. De aanbeveling is begin 2011 zowel in het dagelijks bestuur van De Maregroep als in het dagelijks bestuur van de ISD Bollenstreek besproken. Bij geen van beide organisaties heeft de aanbeveling geleid tot wijzigingen in de toekenning van netto-vergoedingen en arbeidsvoorwaarden.

Aanbeveling 4

Bij bekendmaking van nevenfuncties op de website aangeven of deze al dan niet bezoldigd zijn.

Stand van zaken:

Op de website van de gemeente Noordwijkerhout worden de nevenfuncties van de collegeleden en de gemeentesecretaris vermeld. Voor elke nevenfunctie wordt aangegeven of het gaat om een bezoldigde of onbezoldigde nevenfunctie.

Deze aanbeveling wordt dus in de praktijk gebracht.

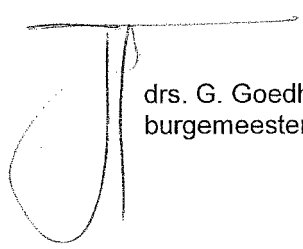
Daarbij is overigens wel opvallend dat bij relatief veel raadsleden geen nevenfuncties vermeld staan. En als er al nevenfuncties worden vermeld, wordt daarbij niet in alle gevallen aangegeven of het een bezoldigde of een onbezoldigde nevenfunctie is.

Hoewel uw onderzoek zich niet richtte op de leden van de gemeenteraad, is het aan te bevelen om ook voor raadsleden nevenfuncties inclusief de wijze van bezoldiging op de website te vermelden. Via de griffier zal dit bij hen onder de aandacht gebracht worden.

Dit is wat ons betreft de stand van zaken met betrekking tot de vier aanbevelingen die u naar aanleiding van uw onderzoek aan de gemeente Noordwijkerhout heeft gegeven. Heeft u hier nog vragen over, dan kunt u contact opnemen met de heer F. Bakker, hoofd afdeling bedrijfsvoering. Hij is te bereiken op telefoonnummer 0252-343761.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders,

drs. T. Fabel,
secretaris

drs. G. Goedhart,
burgemeester

Bijlage 6

RAPPORTEN VAN DE REKENKAMERCOMMISSIE HLN

2013

Collegeonderzoek in Hillegom, Quick scan over uitvoering van 213a-onderzoek
Collegeonderzoek in Lisse, Quick scan uitvoering van 213a-onderzoek
Collegeonderzoek in Noordwijkerhout, Quick scan uitvoering van 213a-onderzoek

Subsidies in Hillegom
Subsidies in Lisse
Subsidies in Noordwijkerhout

Weerstandsvermogen Hillegom
Weerstandsvermogen Lisse

2012

Treasurybeleid gemeente Hillegom
Treasurybeleid gemeente Lisse
Treasurybeleid gemeente Noordwijkerhout
Schuldhulpverlening

2011

Inhuur externe adviseurs en arbeidskrachten door de gemeente Noordwijkerhout
Kwaliteit huishoudelijke zorg Wmo
Uitvoering Leerplichtwet

2010

Bezoldiging en declaratiegedrag van het bestuur en hogere ambtenaren in de gemeente Hillegom
Bezoldiging en declaratiegedrag van het bestuur en hogere ambtenaren in de gemeente Lisse
Bezoldiging en declaratiegedrag van het bestuur en hogere ambtenaren in de gemeente Noordwijkerhout

Behandeling bezwaarschriften gemeente Hillegom
Behandeling bezwaarschriften gemeente Lisse
Behandeling bezwaarschriften gemeente Noordwijkerhout

2009

Methodiek onderhoudsplannen gemeentelijke eigendommen gemeente Hillegom
Methodiek onderhoudsplannen gemeentelijke eigendommen gemeente Lisse
Methodiek onderhoudsplannen gemeentelijke eigendommen gemeente Noordwijkerhout

Oorzaken en gevolgen van vertraging grote projecten in de gemeente Hillegom
Oorzaken en gevolgen van vertraging grote projecten in de gemeente Lisse
Oorzaken en gevolgen van vertraging grote projecten in de gemeente Noordwijkerhout

2008

Quick scan speelruimtebeleid gemeente Hillegom
Quick scan speelruimtebeleid gemeente Lisse
Quick scan speelruimtebeleid gemeente Noordwijkerhout

2007

Digitale dienstverlening aan de burgers van Hillegom
Digitale dienstverlening aan de burgers van Lisse
Digitale dienstverlening aan de burgers van Noordwijkerhout

Het gebruik van fractieondersteuning in Hillegom
Het gebruik van fractieondersteuning in Lisse
Het gebruik van fractieondersteuning in Noordwijkerhout

Sturing en verantwoording in de Wet Werk en Bijstand in de gemeenten Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout

Doeltreffendheid en doelmatigheid leges gemeente Hillegom
Doeltreffendheid en doelmatigheid leges gemeente Lisse
Doeltreffendheid en doelmatigheid leges gemeente Noordwijkerhout

2006

Inhuur externe adviseurs en arbeidskrachten door de gemeente Hillegom in 2004
Inhuur externe adviseurs en arbeidskrachten door de gemeente Lisse in 2004